

Sygn. akt I C 15/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Krotoszynie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Górna-Szuława

Protokolant: p.o. stażysty Agnieszka Kopras

po rozpoznaniu w dniu **07 września 2015 r.** w Krotoszynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. J. (1)**

przeciwko (...) SA z siedzibą w S. i M. S. (1)

o zapłatę

1. zasądza na rzecz powoda M. J. (1):

a. od pozwanego (...) SA z siedzibą

w S. kwotę 12.876,08 zł (dwanaście tysięcy osiemset siedemdziesiąt sześć złotych 08/100) z odsetkami ustawowymi od kwot:

-.

- od kwoty 11.696,55 zł od dnia 28 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.000,00 zł od dnia 18 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 179,53 zł od dnia 29 lutego 2014 r. do dnia zapłaty

b. od pozwanego M. S. (1) kwotę 13.876,08 zł (trzynaście tysięcy osiemset siedemdziesiąt sześć złotych 08/100) z odsetkami ustawowymi od kwot:

- od kwoty 13.696,55 zł od dnia 09 lutego 2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 179,53 zł od dnia 22 września 2014 r. do dnia zapłaty

z tym zastrzeżeniem, że spełnienie świadczenia co do kwoty 12.876,08 zł (dwanaście tysięcy osiemset siedemdziesiąt sześć złotych 08/100) przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od powoda M. J. na rzecz pozwanego (...) SA z siedzibą w S. kwotę 290,04 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego od oddalonej części powództwa;

4. zasądza solidarnie od pozwanych (...) SA z siedzibą w S. i M. S. (1) na rzecz powoda M. J. (1) kwotę 3.257,76 zł tytułem zwrotu kosztów procesu od uwzględnionej części powództwa;

5. nakazuje pobrać od powoda M. J. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w K. kwotę 420,02 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od oddalonej części powództwa;

6. nakazuje pobrać solidarnie od pozwanych (...) SA z siedzibą w S. i M. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Krotoszynie kwotę 3.080,12 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

SSR Katarzyna Górna-Szuława

Sygn. akt I C15/15

UZASADNIENIE

Dnia 10.12.2012r. (data wpływu) powód M. J. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wystąpił przeciwko (...) S.A. w S. z pozwem o zapłatę kwoty 12.696,55 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 11.696,55 zł od dnia 28.07.2011r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 1.000 zł od dnia doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm. przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że jego budynek mieszkalny na skutek niewłaściwie przeprowadzonych prac kanalizacyjnych wykonywanych przez firmę (...) doznał uszkodzeń. Firma (...) posiadała ochronę ubezpieczeniową OC z tytułu prowadzonej działalności u ubezpieczyciela (...) S.A. w S..

Podstawę swojego roszczenia powód oparł na art. 435§1 k.c, jednakże z uwagi na fakt posiadania przez podwykonawcę ubezpieczenia OC swoje roszczenie skierował przeciwko ubezpieczycielowi (...) S.A. w S.. Powód uzasadniał, że obowiązek świadczenia wynikający z zawartej przez ubezpieczyciela umowy, powstaje w momencie zajścia przewidzianego w umowie wypadku. Powód podał, że istnieje adekwatny związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy ruchem przedsiębiorstwa, a szkodą wyrządzoną w jego budynku. O powyższym zdaniem powoda świadczą zdjęcia budynku wykonane przed rozpoczęciem robót budowlanych, ale także cała sekwencja zdarzeń występująca po rozpoczęciu prac do momentu powstania szkód, które były na bieżąco zgłaszane u głównego wykonawcy, jak i w Urzędzie Miasta i Gminy K.. Odnośnie wysokości szkody powód wskazał, iż została ona wyliczona w oparciu o prywatną ekspertyzę. Wysokość odszkodowania ograniczała się do wyliczenia kosztów nienaprawionych jeszcze szkód, nie obejmowała szkód, które poszkodowany sam już usunął. Odsetek powód zażądał od dnia następnego po upływie 30-dniowego ustawowego terminu na wypłatę odszkodowania, liczonego od dnia zgłoszenia szkody.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A., reprezentowane przez profesjonalnego pełnomocnika wniosło o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej M. J. (1) z uwagi na okoliczność, że powód nie przedłożył dokumentu potwierdzającego przysługujący mu tytuł prawny do lokalu bądź umocowania do działania w imieniu osoby, która taki tytuł posiada.

W uzasadnieniu wskazał, że zakres udzielonej ochrony ubezpieczeniowej wynika z Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (...). Zgodnie z zapisami OWU, ochroną ubezpieczeniową nie były objęte szkody powstałe wskutek osiadania gruntu bądź osunięcia ziemi. Pozwany podniósł, że ubezpieczyciel nie odpowiadał również za szkody wynikłe z powolnego działania hałasu czy wibracji. Pozwany podał, że powód konsekwentnie wskazuje, iż pęknięcia oraz zarysowania ścian powstały właśnie wskutek osiadania gruntu i drgań przekazywanych na budynek podczas prowadzenia robót i przejazdu w tym czasie samochodów ciężarowych i sprzętu budowlanego. Tym samym zdaniem pozwanego, nawet przy założeniu, że prace były wykonywane nieprawidłowo, odpowiedzialność ubezpieczyciela - zgodnie z §8 ust 8 i 9 OWU - za szkody powstałe w budynku znajdującym się w K. przy ulicy (...) była wyłączona. Pozwany zakwestionował wysokość zgłoszonego roszczenia, opartą na kosztorysie nakładczym, bowiem

wg wyceny sporządzonej przez M. K. koszt remontu budynku wynosił 4.521,95 zł, a nie jak wskazał powód 12.696,55 zł. Zakwestionował również żądanie przez powoda odsetek ustawowych od dochodzonej pozwem kotwy od dnia 28.07.2011r. z uwagi na niezasadność roszczenia głównego.

W piśmie z dnia 07.01.2013r. pełnomocnik powoda wniósł o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego M. S. (2) prowadzącego działalność gospodarczą p.n. Przedsiębiorstwo (...), która to firma przekształciła się w spółkę z ograniczoną działalnością i występuje obecnie pod nazwą (...) Sp. z o.o. z/s w B.. Powód przedłożył również umowę darowizny na jego rzecz nieruchomości położonej w K. przy ulicy (...), sporządzoną w formie aktu notarialnego.

Na rozprawie w dniu 21.01.2013r. Sąd na podstawie art. 194§3 kpc wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego M. S. (2) prowadzącego działalność gospodarczą p.n. Przedsiębiorstwo (...) z/s w B.. Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 08.02.2013r.

W piśmie z dnia 19.02.2015r. pełnomocnik powoda rozszerzył powództwo w stosunku do obu pozwanych o kwotę 1.967,88 zł domagając się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. E. Hestia w S. kwoty 14.664,43 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 13.664,43 zł od dnia 28.07.2011r. do dnia zapłaty, od kwoty 1.000 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty, zaś od pozwanego M. S. (2) kwoty 15.664,43 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty. Stanowisko to podtrzymał w całości w piśmie z dnia 15.07.2015 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 01.05.2010r. M. Związek (...) w S. Wielkich podpisał z (...) Sp. z o.o. w S. umowę na budowę kanalizacji sanitarnej dla gmin K., P. i K.. Inwestorem przedsięwzięcia był M. Związek (...) w S. Wielkich, monitorowany przez Miasto i Gminę K., a głównym wykonawcą (...) Sp. z o.o. w S.. Inspektorem nadzoru był L. P.. Główny wykonawca (...) Sp. z o.o. w S., którego kierownikiem budowy był P. S., zlecił wykonanie prac kanalizacyjnych podwykonawcy tj. M. S. (1) prowadzącemu działalność gospodarczą p.n. Przedsiębiorstwo (...). Podwykonawca posiadał ochronę ubezpieczeniową OC z tytułu

r prowadzonej działalności w (...) S.A. L

w S.. W polisie numer (...) zawarta została franszyza redukująca 5% wartość szkody nie mniej niż 1.000 zł i nie więcej niż 10.000 zł.

Dowód: polisa nr (...) k. 43 i k. 45, wypis z (...) pozwanego M. S. (2) k. 102, KRS dot (...) Sp. z o.o. k. 103-109.

Prace kanalizacyjne prowadzone były w obrębie ulicy (...), polegały na wykopaniu całego urobku rodzinnego gruntu w warstwie od powierzchni do głębokości posadowienia rury, a później odtworzeniu tej powierzchni na zasadzie sypania pisaku, odpowiedniego zagęszczenia i podbudowy pod nawierzchnię drogi. Parce te miały przebiegać w ten sposób, że zewnętrzny asfalt miał zostać wycięty piłą i zebrany, a następnie ściągnięciu miała ulec wierzchnia warstwa ziemi, po czym wykonywano wykopy na głębokości 1,8 m -2 m przy użyciu ciężkiego sprzętu. Na przełomie marca i kwietnia 2011r. prace budowlane polegające m.in. na ściąganiu i rozbijaniu warstw asfaltu przy pomocy ciężkiego sprzętu budowlanego wykonywała firma (...). Roboty odbywały się w obrębie ulicy (...), na której zlokalizowana była również baza transportowa, jak i miejsce składowania materiałów budowlanych.

Na ulicy (...) w K. położony jest budynek mieszkalny stanowiący własność powoda M. J. (1). Budynek ten jest usytuowany w ten sposób, że z każdej jego strony przebiegały ulice, na których prowadzone były prace pod budowę kanalizacji. Budynek znajdował się w odległości około 1 m od budowy.

Pracownik firmy (...) wykonujący prace budowlane nie wycinał asfaltu piłą, tylko uderzając łychę od koparki z góry w dół, powodował pęknięcie nawierzchni asfaltu, który potem był zbierany. Następnie wykonywano zagęszczania mechaniczne gruntu w wykopie, przy czym podczas tych prac nie zastosowano specjalistycznych szalunków w wykopach o długości 5 m. Również przy zasypywaniu pisakiem z mechanicznym zagęszczeniem nie używano

specjalistycznie skomponowanego materiału składającego się z piasku, żwiru, cementu i dodatków mineralnych. W kwietniu 2011r. w trakcie prowadzonych prac na budynku powoda pojawiły się głębokie pęknięcia pionowe i ukośne oraz rysy na ścianach frontowych i szczytowych budynku. Powstały one wskutek obsunięcia gruntu spod fundamentów i dalszego jego osiadania oraz drgań przekazanych na budynek podczas prowadzenia robót związanych ze zerwaniem nawierzchni asfaltu i drgań (wibracji) podczas zagęszczania mechanicznego gruntu w wykopie.

D.: zdjęcia k. 50-58, akt notarialny k. 99-101, opinia biegłego sądowego k. 283-315, zeznania świadków: W. P. k. 227-228, P. J. (1) k. 241-242, zeznania powoda M. J. (2) k. 246-247.

Powód zgłosił powstałe szkody Burmistrzowi Miasta i Gminy K., jak i podwykonawcy M. S. (1). W piśmie z dnia 14.06.2011r. M. S. (1) oświadczył, iż nie mógł stwierdzić, czy jego firma przyczyniła się do zaistniałej szkody w budynku położonym w K. przy ulicy (...). Wskazał, iż posiada polisę ubezpieczeniową OC w E. Hestii i ewentualne roszczenia winny być zgłoszone do

ubezpieczyciela. Powód pismem z dnia 12.08.2011r. zwrócił się do M. S. (1) o udostępnienie technologii wykonanych prac wraz dokumentacją techniczną, celem przedłożenia tych danych ubezpieczycielowi firmie (...).

Dowód: pismo z dnia 14.06.2011r. k. 42, polisa nr (...) k. 43, Ogólne Warunki Umowy (...) k. 76-82, pismo z dnia 12.08.2011r. k. 44, aneks do polisy nr (...) 45, pismo z dnia 27.05.2011r. k. 59-60.

W dniu 27.06.2011 r. powód zgłosił szkodę (...) S.A. w S.. W toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel dokonał oględzin budynku oraz okolic placu budowy. Zwrócił się również do M. S. (1) o ustosunkowanie się do zgłoszonej szkody. W piśmie z dnia 08.07.2011r. M. S. (1) poinformował ubezpieczyciela, że jego firma nie ponosi odpowiedzialności za powstałą szkodę. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel odmówił przyjęcia odpowiedzialności za powstałą szkodę i wypłaty odszkodowania. Wskazał, iż do uszkodzenia w budynku mogło dojść w wyniku oddziaływania wielu czynników zewnętrznych, niezależnych od prac prowadzonych przez firmę ubezpieczonego. Przyczynami tymi mogły być czynniki atmosferyczne, ukształtowanie i budowa podłoża, zużycie eksploatacyjne lub wady w budowie czy lokalizacji drogi w pobliżu budynku i wibracje wynikające ze stałego ruchu samochodów oraz ruchu pojazdów ciężkich.

Dowód: protokół do rozpatrzenia roszczeń xv ubezpieczenia OC k. 28-33, wykaz dokumentów niezbędnych do likwidacji szkody k. 27, oświadczenie dotyczące sposobu wypłaty odszkodowania k. 27, akta szkody nr SZ50/5980/11, zgłoszenie szkody k. 32, pismo z dnia 08.07.2011r., odwołanie od decyzji ubezpieczyciela odmawiającej wypłaty odszkodowania k. 46.

W dniu 01.08.2011r. powód zgłosił powstanie szkody Burmistrzowi Miasta i Gminy K., a w dniu 22.08.2011r. Urząd Gminy przekazał sprawę do rozpoznania głównemu inwestorowi M. Związkowi (...) w S. Wielkich, który zlecił wykonanie ekspertyzy technicznej w celu ustalenia przyczyn uszkodzeń w budynku mieszkalnym należącym do powoda. Ekspertyza wykonana w dniu 17.09.2012r. przez uprawnionego projektanta konstruktora budowlanego mgr I. R. K. wykazała, że uszkodzenia budynku mieszkalnego M. J. (1) były wynikiem niewłaściwego prowadzenia robót ziemnych w ramach budowy kanalizacji przy ulicy (...). Pęknięcia i zarysowania ścian budynku powstały na skutek osiadania gruntu i drgań przekazywanych na budynek podczas prowadzenia robót i przejazdu w tym czasie samochodów ciężarowych i sprzętu budowlanego.

Dowód: pismo z dnia 01.08.2011r. k. 47, pismo z dnia 22.08.2011r. k. 48, pismo powoda z dnia 26.01. (...). wraz z dokumentacją zdjęciową k. 49-58, ekspertyza przyczyn powstania szkody wykonana na zlecenie inwestora wraz ze zdjęciami k. 14-23, decyzja o stwierdzeniu przygotowania zawodowego do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie k. 24-25, zaświadczenie Polskiej Izby Inżynierów budownictwa k. 26.

Powód we własnym zakresie zlecił wykonanie kosztorysu przywrócenia stanu budynku do stanu sprzed szkody. W ekspertyzie wskazano, że przyczyną powstania uszkodzeń fundamentów były drgania i wstrząsy wywołane ruchem pojazdów, maszyn itp. które mogły spowodować dodatkowe osiadanie fundamentów, upłynnienie gruntu, zmęczenie

materiałów konstrukcyjnych oraz przyspieszenie zużycia budynku. Kosztorys nakładczy sporządzony przez mgr. inż. A. S. określił koszty naprawy na kwotę 12.696,55 zł. Za wykonaną ekspertyzę firma wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.000 zł.

Dowód: kosztorys nakładczy wykonany na zlecenie powoda k. 61, faktura (...) k. 61.

Prace budowlane przy wykonywaniu kanalizacji sanitarnej prowadzone były w sposób nieprawidłowy, niezgodny z technologią opisaną w projekcie technicznym. Pęknięcia i zarysowania ścian oraz połączeń między sobą były nowe i powstały wskutek obsunięcia gruntu spod fundamentów i dalszego jego osiadania oraz drgań przekazanych na budynek podczas prowadzenia robót związanych ze zerwaniem nawierzchni asfaltowej i drgań (wibracji) podczas zagęszczania mechanicznego gruntu w wykopie. Zakres prac remontowo-budowlanych na budynku położnym w K. przy ul (...) obejmował: wzmocnienie fundamentów poprzez pogłębienie i wykonanie ławy o szerokości 80 cm i wysokości 40 cm, odbicie tynków zewnętrznych w miejscu popękań i wzmocnienie prętami stalowymi, uzupełnienie tynków zewnętrznych, malowanie elewacji, zeszkobanie i zmycie farby starej w pokojach od strony ulicy (...), gładzenie gipsowe ścian i malowanie pokoi. Koszt przywrócenia stanu budynku do stanu sprzed powstania szkody wyniósł 12.876,08 zł.

Dowód: opinia biegłego sądowego k. 283-315, k. 351-368 i k. 438-451, ustne wyjaśnienia biegłego do opinii k. 431-432.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów: dokumentów przedłożonych przez strony, opinii, opinii uzupełniających i ustnych wyjaśnień do opinii biegłego sądowego S. W., zeznań świadków: W. P. i P. J. (2) oraz zeznań powoda M. J. (1).

Dokumenty przedłożone przez strony były w całości wiarygodne, żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości ani zawartych w nich treści. Zatem pomimo, że były to w przeważającej części dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c, to wobec braku jakiegokolwiek wątpliwości co do rzeczywistego wystąpienia stwierdzonych w nich okoliczności faktycznych, Sąd uczynił je podstawą istotnych dla sprawy ustaleń faktycznych.

Zeznania świadka W. P. były spójne, logiczne i korespondowały z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, zwłaszcza z zeznaniami świadka P. J. (2). Świadek ten opisywał sposób prowadzenia prac przez firmę (...), w tym sposób zrywania asfaltu przy pomocy uderzania łyżką koparki oraz wskazał przyczyny uszkodzeń budynku położonego na ulicy (...), jak również fakt zgłoszenia szkody przez powoda.

Spójne z zebrany materiałem dowodowym pozostawały także zeznania świadka P. J. (2). On również opisał sposób prowadzenia prac kanalizacyjnych na ulicy (...), zwłaszcza uderzanie łopatą koparki o asfalt i związany z tym hałas oraz drgania, które występowały w trakcie robót.

Zeznania powoda M. J. (1) zostały uznane za wiarygodne, gdyż korespondowały z zeznaniami wyżej wymienionych świadków i z zebrany materiałem dowodowym. Stały się one przydatne głównie dla ustalenia sposobu prowadzenia prac pod kanalicją oraz powstania uszkodzeń w budynku mieszkalnym położnym przy ul. (...).

Nadto żadne z zeznań świadków strony powodowej nie były kwestionowane przez stronę pozwaną (art. 230 k.p.c).

Zasadnicze znaczenie Sąd przypisał opinii biegłego, opinii uzupełniającej oraz ustnym wyjaśnieniom biegłego do pisemnych opinii sporządzonych w sprawie. Szeroka i fachowa wiedza biegłego pozwoliła na ustalenie związku między robotami prowadzonymi przez pozwanego M. S. (1) a uszkodzeniami budynku mieszkalnego powoda, zakresu powstałych uszkodzeń oraz kosztów potrzebnych do ich usunięcia. Dowód z opinii biegłego został oceniony przy uwzględnieniu pozostałej części materiału procesowego i wniosków wynikających z ustnych wyjaśnień biegłego do opinii. Ocena ta została dokonana przy uwzględnieniu zasad logiki i doświadczenia życiowego. Biorąc pod uwagę te względy przyjąć trzeba, że prace budowlane przy wykonywaniu kanalizacji sanitarnej prowadzone były w sposób nieprawidłowy i niezgodny z technologią opisaną w projekcie technicznym. Pęknięcia i zarysowania ścian oraz połączeń między sobą były nowe i powstały w skutek obsunięcia gruntu spod fundamentów i dalszego jego osiadania

oraz drgań przekazanych na budynek podczas prowadzenia robót związanych ze zerwaniem nawierzchni asfaltowej i drgań (wibracji) podczas zagęszczania mechanicznego gruntu w wykopie.

Co prawda M. S. (1) zakwestionował opinię biegłego, nie stawiał się na terminie rozprawy wyznaczonym w celu ustosunkowania się biegłego do przedstawionych przez pozwanego zarzutów.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o wysokości szkody Sąd przyjął kwotę 12.876,08 zł wyliczoną przez biegłego w drugiej opinii uzupełniającej. Biegły skorygował w niej wysokość zastosowanej stawki podatku od towarów i usług. Nadto opinia ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd nie znalazł podstaw by zgodnie z wnioskiem pozwanego M. S. (1) dopuścić dowód z opinii innego biegłego. Sam fakt niezadowolenia strony z treści opinii czy też uzyskania wyniku tego dowodu sprzecznie z przyjętym przez stronę założeniem nie może uzasadniać wniosku o dopuszczenie dowodu z kolejnego biegłego. Tym bardziej, że jak już wyżej wspomniano, pozwany po zakwestionowaniu opinii biegłego nie stawiał się na terminie rozprawy wyznaczonym celem ustosunkowania się biegłego do jego zarzutów.

Sąd zważył, co następuje:

Powód M. J. (1) dochodził od pozwanych (...) S.A. w S. i M. S. (1) prowadzącego firmę Przedsiębiorstwo (...) naprawienia szkody powstałej w budynku mieszkalnym w skutek wykonywania robót kanalizacyjnych.

Podstawę prawną żądań pozwu w stosunku do pozwanego M. S. (1) stanowiła norma art. 435 k.c. w zw. z art. 361 k.c. Według art. 435 k.c. prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Pozwany (...) S.A. w S., jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej pozwanego M. S. (1) za szkody wyrządzone w ramach prowadzonej przezeń działalności gospodarczej ponosił odpowiedzialność za szkodę w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego (art. 822§4 k.c.).

Odpowiedzialność ubezpieczyciela i ubezpieczonego jest odpowiedzialnością opartą na zasadzie in solidum, co oznacza, że zapłata przez jednego z dłużników zwalnia drugiego obowiązku świadczenia wobec wierzyciela.

W niniejszym procesie powoda zgodnie z treścią art. 6 k.c. obciążał obowiązek udowodnienia przesłanek świadczących o zawinionym zachowaniu pozwanego M. S. (1), które doprowadziło do zdarzenia powodującego szkodę w jego majątku, istnienia adekwatnego (normatywnego) związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą w majątku oraz wysokości szkody. W odniesieniu do pozwanego (...) S.A. w S., na powodzie spoczywał nadto ciężar wykazania, że żądanie pozwu mieści się w granicach odpowiedzialności umownej tego pozwanego jako ubezpieczyciela.

Aby ustalić i udowodnić związek przyczynowy pomiędzy działaniem M. S. (1) prowadzącego przedsiębiorstwo budowlane a szkodą, odpowiedzieć należało na pytanie, czy ta konkretna szkoda zaistniałaby, gdyby nie była prowadzona budowa kanalizacji przez pozwanego. Przy czym wystarczającym warunkiem jest, aby zdarzenie objęte hipotezą art. 435 k.c. stanowiło *conditio sine qua non* szkody, czyli warunek niezbędny (przy czym wystarczy tu współprzyczynienie się ruchu przedsiębiorstwa do zdarzenia). Związek przyczynowy między ruchem przedsiębiorstwa a szkodą nie musi być związkiem bezpośrednim, lecz może także składać się z ogniw pośrednich, z których dopiero ostatnie prowadzi do powstania uszczerbku. Wymagane jest jedynie, aby w łańcuchu powiązań każdy kolejny skutek był w stosunku do bezpośrednio poprzedzającej go przyczyny skutkiem normatywnym i aby końcowy efekt całej relacji przyczynowo-skutkowej (szkoda) mógł być uznany za normalne następstwo czynnika, który go zapoczątkował, w tym przypadku - ruchu przedsiębiorstwa. Ruch przedsiębiorstwa jest równoznaczny z jego działalnością, funkcjonowaniem, pracą. Pojęcie ruchu przedsiębiorstwa odnosi się do funkcjonowania przedsiębiorstwa jako całości, a nie tylko do ruchu poszczególnych jego elementów lub urządzeń. W efekcie związek pomiędzy ruchem i szkodą

występuje zawsze wtedy, gdy szkoda nastąpiła w wyniku zdarzenia funkcjonalnie powiązanego z działalnością przedsiębiorstwa, choćby nawet nie było bezpośredniej zależności pomiędzy użyciem siły przyrody a szkodą (por. wyrok SN z dnia 23.05.2012r., I PK 198/11). Dostrzec bowiem należy, że odpowiedzialność ta oparta jest na założeniu, iż samo funkcjonowanie zakładu wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody stwarza niebezpieczeństwo wyrządzenia szkody, niezależnie od działania lub zaniechania prowadzącego taki zakład (wyrok SN z dnia 19.06.2001r. II UKN 424/00 OSNP, 2003/6/155).

Przekładając powyższe rozważania na stan faktyczny niniejszej sprawy, Sąd doszedł do przekonania, że szkoda w mieniu powoda, spowodowana została przez ruch przedsiębiorstwa pozwanego M. S. (1). Do zdarzenia doszło w sferze oddziaływania przedsiębiorstwa pozwanego na terenie prowadzonych robót kanalizacyjnych, w obrębie około 1 m od domu powoda. Wykorzystywany przez pozwanego ciężki sprzęt w postaci min. koparek wprowadzanych w ruch za pomocą paliwa i niewłaściwe wykorzystanie tego sprzętu do zrywania asfaltu, a następnie nieprawidłowe zagęszczanie wykopów wpłynęło na zaistnienie szkody. Do zdarzenia bezpośrednio wywołującego szkodę doprowadziły następujące czynniki: wadliwe prowadzenia prac kanalizacyjnych bez zastosowania wymaganych technik tj. szalunków zabezpieczających wykopy, niewłaściwe używanie sprzętu budowlanego tj. zrywanie asfaltu przy pomocy koparki co powodowało osuwanie się ziemi i wibracje oraz przeznaczenie do wypełniania wykopów jedynie piasku z mechanicznym zagęszczeniem, bez specjalistycznie skomponowanego materiału składającego się z piasku, żwiru, cementu i dodatków mineralnych, który podczas rozprężania nie powodował osuwania się ziemi.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało zatem, że przyczyną powstania szkody w mieniu powoda był ruch przedsiębiorstwa pozwanego M. S. (2). Okoliczności te zostały potwierdzone opinią biegłego sądowego, który wskazał, że prace budowlane przy wykonywaniu kanalizacji sanitarnej prowadzone były w sposób nieprawidłowy, niezgodny z technologią opisaną w projekcie technicznym. Pęknięcia i zarysowania ścian oraz połączeń między sobą były nowe i powstały w skutek obsunięcia gruntu spod fundamentów i dalszego jego osiadania oraz drgań przekazanych na budynek podczas prowadzenia robót związanych ze zerwaniem nawierzchni asfaltowej i drgań (wibracji) podczas zagęszczania mechanicznego gruntu w wykopie. Oznaczało to, że szkoda w niniejszej sprawie pozostała w bezpośrednim związku z ruchem przedsiębiorstwa (budową kanalizacji a zatem wykonywaniem podstawowych funkcji przedsiębiorstwa).

Pozwany M. S. (1) dla zwolnienia się od odpowiedzialności winien był przedstawić okoliczności, o których mowa w art. 435 k.c, a zatem wykazać, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosił odpowiedzialności. Pozwany nie wykazał takich okoliczności. W ocenie Sądu przesłanki zwalniające pozwanego od odpowiedzialności nie wynikają również z materiału dowodowego, prezentowanego w sprawie przez pozostałych uczestników procesu.

Odnosząc się do kwestii odpowiedzialności (...) S.A. w S. stwierdzić należy, że nie było sporu, co do istnienia umowy ubezpieczenia między ubezpieczycielem a M. S. (1) i objęcia ryzykiem ubezpieczeniowym szkód wyrządzonych przez M. S. (2) przy wykonywaniu działalności gospodarczej. Pozwany ubezpieczyciel podnosił, iż jego odpowiedzialność z uwagi na zapis § 8 ust. 8 i 9 OWU była wyłączona, bowiem nie odpowiada on za szkody wynikłe z powolnego działania hałasu czy wibracji. Jednakże, jak zostało to wyżej wskazane szkoda w mieniu powoda powstała skutek obsunięcia gruntu spod fundamentów i dalszego

jego osiadania oraz drgań przekazanych na budynek podczas prowadzenia robót związanych ze zerwaniem nawierzchni asfaltowej i drgań (wibracji) podczas zagęszczania mechanicznego gruntu w wykopie. Czyli pierwszym ogniwem były niewłaściwie wykonane prace, a kolejnym osiadanie gruntu, które spowodowały przesuwanie się fundamentu domu i uszkodzenia. Jak już wyżej wskazano, związek przyczynowy między ruchem przedsiębiorstwa a szkodą nie musi być związkiem bezpośrednim, lecz może także składać się z ogniw pośrednich, z których dopiero ostatnie prowadzi do powstania uszczerbku. Wymagane jest jedynie aby w łańcuchu powiązań każdy kolejny skutek był w stosunku do bezpośrednio poprzedzającej go przyczyny skutkiem normatywnym i aby końcowy efekt całej relacji przyczynowo-skutkowej (szkoda) mógł być uznany za normalne następstwo czynnika, który go zapoczątkował, w tym przypadku - ruchu przedsiębiorstwa.

Pozwany ubezpieczyciel nie wykazał żadnych okoliczności wyłączających jego odpowiedzialność za szkodę objętą sporem w niniejszej sprawie ze względu na treść umowy ubezpieczenia. Z tej przyczyny na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 822§4 k.c. uznać należało za przysługujące powodowi co do zasady roszczenie przeciwko ubezpieczycielowi o naprawienie szkody.

Ustalając wysokość zgłoszonego w pozwie żądania w pierwszej kolejności ustalić należało, czy dochodzone roszczenia pozostają w związku przyczynowym ze zdarzeniem, za które ponosi odpowiedzialność strona pozwana. Powód dochodził w przedmiotowej sprawie odszkodowania z tytułu kosztów poniesionych na usuwanie uszkodzeń budynku mieszkalnego. Koszty usuwania uszkodzeń kwalifikowane muszą być jako rzeczywista strata w rozumieniu normy art. 361 §2 k.c. Według treści pozwu na dochodzone przez powoda roszczenie składają się koszty poniesione w związku z diagnozowaniem miejsca uszkodzenia tj. koszty prywatnej opinii oraz koszty usunięcia pęknięć i uszkodzeń budynku.

Sąd uznał, że koszt związanych w całości z usunięciem wad budynku powstałych w związku, ze zdarzeniem rodzącym odpowiedzialność odszkodowawczą wyniósł 12.876,08 zł. Koszt ten był uzasadniony i celowy dla usunięcia skutków zdarzenia powodującego szkodę.

Ponadto powód domagał się kwoty 1.000 zł tytułem zwrotu kosztu wykonania kosztorysu przez rzeczoznawcę majątkowego, udokumentowanego fakturą VAT nr (...). Wykonanie takiej ekspertyzy było zdaniem Sądu uzasadnione, albowiem powód nie mógł w inny sposób udokumentować pozwanemu zasadności i wysokości zgłoszonych roszczeń. Kwota ta mieści się w ramach adekwatnego związku przyczynowego ze szkodą (tak też SN w uchwale z dnia 18.05.2004r., III CZP 24/04, publ. OSNC 2004/7-8/117).

Przy czym dla ustalenia wysokości odszkodowania od pozwanego (...) S.A. należało uwzględnić wartość franszyzy redukcyjnej wynikającej z treści stosunku prawnego łączącego pozwanego M. S. (1) z ubezpieczycielem. Wartość franszyzy redukcyjnej wynosiła 5% wartość szkody, nie mniej niż 1.000 zł i nie więcej niż 10.000 zł. Dlatego należne od pozwanego M. S. (1) odszkodowanie Sąd powiększył o 1.000 zł stanowiącą równowartości redukcyjnej franszyzy.

Tym samym Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w S. kwotę 12.876,55 zł, zaś od pozwanego M. S. (1) kwotę 13.876,08 zł

Na kwotę zasądzoną od ubezpieczyciela w wysokości 12.876,08 zł składa się: kwota 11.696,55 zł tj. kwota dochodzona pozwem (już pomniejszona o franszyzę redukcyjną), kwota 1.000 zł tytułem kosztów prywatnej ekspertyzy oraz kwota 179,53 zł tytułem wartości wynikającej z rozszerzenia powództwa.

Na kwotę zasądzoną od pozwanego M. S. (1) w wysokości 13.876,08 zł składa się : kwota 12.696,55 zł kwota dochodzona pozwem (bez uwzględnienia franszyzy wynikającej z umowy zawartej z ubezpieczycielem) plus kwota 1.000 zł tytułem kosztów prywatnej ekspertyzy oraz kwota 179,53 zł tytułem kwoty wynikającej z rozszerzenia powództwa.

Przy czym Sąd przy ustalaniu wysokości szkody miał na uwadze kwotę wynikającą z drugiej uzupełniającej opinii biegłego tj. kwotę 12.876,08 zł, która nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Stosownie do art. 481§1 i 2 k.c, wierzyciel może żądać odsetek, jeżeli dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia. Jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, to dłużnik powinien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu (art. 455 k.c). W wypadku opóźnienia dłużnika, wierzyciel jest uprawniony do odsetek od nieterminowego spełnionego świadczenia pieniężnego. Roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia co do zasady nie podlega odrębnym regułom w zakresie terminu spełnienia świadczenia przez dłużnika. Dłużnik popada w opóźnienie - według zasady określonej w art. 455 k.c. - jeśli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne, także wówczas, gdy kwestionuje istnienie lub wysokość świadczenia. Wymagalność zadośćuczynienia i związany z nią obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie przypadają na dzień doręczenia dłużnikowi odpisu pozwu chyba, że wcześniej był wzywany do zapłaty (por. wyrok SA w Łodzi z dn. 23.07.1998r., I ACa 343/97, OSA 1999/1/2). Natomiast w myśl art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli

Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

W przedmiotowej sprawie pełnomocnik powoda po rozszerzeniu powództwa domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. E. Hestia w S. odsetek ustawowych liczonymi od kwoty 13.664,43 zł od dnia 28.07.2011r. do dnia zapłaty zaś od kwoty 1.000 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty. Natomiast od pozwanego M. S. (1) zażądał odsetek ustawowych od kwoty 15.664,43 zł od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty.

Powód dokonał zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi w dniu 27.06.2011r. Odsetki od należności głównej od ubezpieczyciela Sąd zasądził od dnia następnego po upływie 30-dniowego terminu do wypłaty odszkodowania. Pozwany M. S. (1) nie był wzywany do zapłaty przed wniesieniem pozwu ani też w jego trakcie przed momentem doręczenia pism o dopozwaniu. Sąd uznał, że dopiero od tego momentu doręczenia pozwu dowiedział się o rozszerzeniu powoda. Doręczenie nastąpiło w dniu 08.02.2013r. W związku z tym popadł w opóźnienie począwszy od 09.02.2013r. i od tej też daty zasądzono świadczenie odsetkowe od kwoty należności głównej w wysokości 13.696,55 zł, zaś odsetki od kwoty rozszerzonego powództwa tj. 179,53 zł od dnia doręczenia pozwanego odpisu pisma zawierającego to żądanie, tj. od dnia 29.02.2014r. do dnia zapłaty.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd zasądził od pozwanego (...) SA z siedzibą w S. kwotę 12.876,08 zł z odsetkami ustawowymi od kwot: od kwoty 11.696,55 zł od dnia 28 lipca 2011 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 1.000,00 zł od dnia 18 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, natomiast od pozwanego M. S. (1) kwotę 13.876,08 zł z odsetkami ustawowymi od kwot: od kwoty 13.696,55 zł od dnia 09 lutego 2013 r. do dnia zapłaty i od kwoty 179,53 zł od dnia 22 września 2014 r. do dnia zapłaty.

Z uwagi na zachodzącą między pozwanymi (...) S.A. i M. S. (1) odpowiedzialnością in solidum, wskazano, że zapłata należności przez któregokolwiek z pozwanych do kwoty 12.876,08 zł zwalnia z długu drugiego do wartości spełnionego świadczenia.

O kosztach procesu orzeczono stosując normę art. 100 k.p.c, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Powód wygrał proces w 88%. W takiej też części ma prawo żądanie od pozwanych zwrotu kosztów procesu, zaś sam jest zobligowany do zwrotu im 12% poniesionych przez nich kosztów. Z uwagi na to, że koszty poniesione przez poszczególnych pozwanych nie były im wspólne i generowały odrębne roszczenia wobec powoda, orzeczono w osobnych punktach o kosztach należnych powodowi i kosztach należnych pozwany.

Na koszty powoda składa się opłaty od pozwu w kwocie 635 zł + 50 zł + 100 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego (2.400 zł) i opłata od pełnomocnictwa (17 zł), oraz zaliczka na biegłego w wysokości 500 zł. Koszty poniesione przez pozwanego (...) S.A. w S. to wynagrodzenie pełnomocnika procesowego (2.400 zł) i opłata od pełnomocnictwa (17 zł). Wysokość wynagrodzenia pełnomocników stron ustalono stosownie do przepisów §2 ust 1 w zw. z §6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.jedn. Dz.U. 2013 roku, poz. 490) w stawce minimalnej, adekwatnej z uwagi na wartość przedmiotu sporu.

Pozwany M. S. (1) nie poniósł żadnych kosztów procesu.

W sumie koszty powoda zamykają się sumą 3.702,00 zł. 88 % tej wartości to kwota 3.257,76 zł. Wobec tego, że w doktrynie i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że solidarny obowiązek zwrotu kosztów jest również następstwem solidarności nieprawidłowej (in solidum), występującej między współuczestnikami (por. uchwała SN z dnia 07.04.1975r., III CZP 6/75, OSNCP 1976, nr 2, poz. 27, z glosą W. Warkalły, NP. 1977, nr 2, s. 260; Komentarz aktualizowany do art. 105 Kodeksu postępowania cywilnego pod red, Tomasz Demendecki; Komentarz do art.105 Kodeksu postępowania cywilnego pod red. Grzegorz Misiurek; -Komentarz do art. 105 Kodeksu postępowania cywilnego - Antoni Górski, Lech Walentynowicz), Sąd przyjął solidarną odpowiedzialność obu pozwanych za koszty

procesu i zasądził solidarnie od nich na rzecz powoda kwotę 3.257,76 zł (tak też wyrok SO w Łodzi z dnia 14.10.2014r., III Ca 609/13).

Zaś koszty pozwanego ubezpieczy cielą zamykają się sumą 2.417 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego, 12% tej wartości to kwota 290,04 zł i obowiązkiem je zapłaty obciążono powoda.

Na podstawie przepisu art. 113 uksc w zw. z art. 100 k.p.c. należało obciążyć strony kosztami dowodów z opinii biegłego w części nieznajdującej pokrycia w zaliczce uiszczonej przez powoda. Łączny koszt opinii wyniósł 4.00,14 zł. Do rozliczenia (po odjęciu zaliczki) pozostała kwota 3.500,14 zł. Skoro powód przegrał proces w 12% jest zobowiązany przy odpowiednim zastosowaniu przepisu art. 100 k.p.c. dotyczących kosztów procesu uiścić 12% tej kwoty czyli 420,02 zł. Pozwani zaś odpowiadają solidarnie za zapłatę kwoty 3.080,12 zł.

SSR Katarzyna Górna-Szuława